

Forfatter: Hauch, Carsten

Titel: Udrag fra Robert Fulton: 1-2. - 1928

Citation: Hauch, Carsten: "Robert Fulton: 1-2. - 1928", i Hauch, Carsten: *Robert Fulton: 1-2. - 1928*, udg. af Niels Birger Wamberg, 1926-29, s. XIV. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hauch02val-shoot-idm140500968643584/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Robert Fulton: 1-2. - 1928

meget bestaar i direkte Handlen for Fulton (dog støtter han ham med Penge, ligesom den retskafne Gæstgiver John Bridle), som i en bestandig Tro paa hans Kald og i Forstaaelsen af hans Opfindelses Betydning, hvad han udtrykker ved at tilegne ham sit Digt om Columbus. Mest virksom er David Baxter, den personificerede Trofasthed, hvis hele Tilværelse er én stor Opofrelse for Fulton. To Gange redder han dennes Liv, og da Dampskibet bygges, er det ham, der trofast arbejder med og vaager over, at intet ødelægges. Endelig paa Prøveturen, da Skibet gaar i Staa, og alt synes at briste, finder han i en Haandevending Fejlen og retter den. Beskeden vil han ikke tage mod Ros: han er Bælgetræderen ved Orgelet, der blot passer Mekanikken, mens Mesteren frembringer Tonerne. Endnu en Støtte har Fulton i Hustruen Abigail, men den er af mere passiv Art. Hun er et Naturbarn, men staar noget abstrakt for Bevidstheden, hvilket delvis har sin Aarsag i, at Digteren har søgt at ramme hendes Væsen ved at sammenligne hende med et af de fromme Billeder fra Middelalderen, eller ved at ligne hende ved en Lilje, der er vokset op ensom i Skoven, og som udsender sin Duft og blomstrer. Men hun fornaar at berede sin Mand et fredfyldt Sted, et Hjem, hvor han kan finde Ly for Stormene udenfor; hun hører efter sin Natur ikke til dem, der kan drive ham frem, men hun er beredt til at følge ham, stille og trofast. Det er derfor et smukt Symbol, at Fulton, da han forlader hende, efter at have truffet hende første Gang, overlader Hunden Trusty (Trofast) til hendes Varetagt.

Medens Abigail ved sin usammensatte Natur (men ikke ved sin Passivitet) kan minde om Hauchs Hustru, er Laura, Repræsentanten for Modsætningen til Fultons Stræben, en ganske anden Type. Hun er en »interessant« Kvinde, en sammensat Natur, som Dyveke i »Vilhelm Zabern«, en Indrømmelse til den heibergske Skoles Krav om Menneskeskildring, og i Væsen beslægtet med en ung Pige, Hauch som Dreng

XIV

traf i Malmønger Præstegaard, en Blanding af Kækhed og Følsomhed (Minder fra min Barndom S. 165). Laura har Mulatblod i sine Aarer, hendes Ydre er pragtfuldt, hun besidder en stærk Lidenskabelighed, men tillige en stærk Følsomhed; hun rører Fultons Hjærte, og det i egentligste Forstand, da hun som Barn ved at lægge Haanden paa hans Hjærte opdaget, at han endnu lever, skønt man allerede ansaa ham for død. Skønt hun elsker Fulton, kan hun alligevel ikke for hans Skyld opgive Rigdommen og slaar derfor over i Had og Spot, da hendes Kærlighed afvises; hun sælger sig saa til Advokat Gray og vinder i Europa Rigdom og Ære som fejret Sangerinde, men samtidig mister hun sin Sjæl; før sang hun sine smaa Viser med Dybde og Følelse, nu foredrager hun med stor Kunst de vanskeligste Sangnumre, men det hele er tom Virtuositet; Glansen er erhvervet paa Aandens Bekostning. Her staar hun ganske modsat Fulton; medens denne ofrer Livets Goder i Aandens Tjeneste, ofrer hun denne for den ydre Glimmer. Derfor væmmes hun haade ved sin Berømtthed og ved den Mand, der blot har ægtet hende for at udbytte hende; hun ønsker, at hun ikke var den berømte Kunstnerinde, men en stille Kvækerkvind; og i Stedet for sin egoistiske Mands kolde Kærlighed kræver hun Ild og Lidenskab, hvorfor hun paa et Maskebal i Paris hengiver sig til Fulton; Frugten heraf bliver et Barn, Fornælingen mellem Fultons Aand og Lauras Lidenskab, en overjordisk Engel, der kun kort gæster denne Jord. Og kort efter Fultons Sejr dør Laura efter i et Brev til ham at have vidnet, at han var den eneste, der havde vakt hendes Kærlighed; led ved Livet frygter hun dog Døden og dens Mørke. En tragisk Karakter, alsidigt og fint opfattet.

Forrest i Rækken af Fultons Modstandere staar Faderen. Skylden for sin og Familiens Nød tilskriver han Sønnen, han lukker sin Dør for ham, og den Dag, Prøvefarten med Damperen skal finde Sted, ser vi ham, høj og monumental paa Bakken,